

Komentarz do ogólnopolskiej akcji „Tydzień Walki z Bólem Nowotworowym” zorganizowanej w okresie od 18–24 listopada 2000 roku

Comment on all-Polish action The Week Campaign against Cancer Pain, organized from 18–24 November 2000

Jacek Łuczak, Maciej Kluziak

Klinika Opieki Paliatywnej, Katedra Onkologii, Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego, Poznań

Abstract: Cancer pain is one of the most frequent symptoms during the term of active treatment and in advanced stages of the disease. When untreated it influences the whole person, reduces the quality of life of patients and their families. Prescription of opioid analgesics (which offer pain relief for 80–90 % of the patients) has been facilitated thanks to the policy of the Ministry of Health in co-operation with National Council for Palliative and Hospice Care. Analgesics – both weak and strong opioids in wide choice – are usually free for the patient. 78 in-patient centres and 180 palliative home care teams offer pain relief and help for suffering cancer patients. Some academic centres and non-academic leading units authorized to conduct specialisation in palliative medicine offer undergraduate and post-graduate training in palliative care. Despite the improvement in drug availability and education, cancer pain remains a major problem in the community and in the hospitals. One of important cause is opiophobia.

Barriers which prevent proper pain management were addressed during The Week of Campaign against Cancer Pain. It was organised by Polish Association for Palliative Care, National Consultant in Palliative Medicine and Janssen-Cilag. A media campaign as well as toll-free information line were offered for the patients and their families helping them in finding immediate qualified help in suffering. The infoline helped over 4700 patients who suffered unrelieved pain (3000 of cancer origine) to be provided by specialistic care offered by 119 palliative care and pain units. “Pain – the fifth vital sign” was a motto taken from the activities of American Pain Society. Cancer pain treatment and palliative care was recognised as 2000–2002 priorities by WHO – this action has been a part of world-wide activities.

Keywords: Cancer pain; Education; Toll-free information; Palliative care; Opiophobia; Strong opioids

Streszczenie: Ból nowotworowy należy do najczęstszych objawów w okresie aktywnego leczenia oraz w zaawansowanej fazie choroby. Niewłaściwie leczony ból nasila cierpienia chorego, obniża jakość życia zarówno jego jak i osób bliskich. Dzięki dogodnym zmianom legislacyjnym wypracowanym przez Ministerstwo Zdrowia we współpracy z Krajową Radą Opieki Paliatywnej i Hospicyjnej oraz Krajowym Konsultantem w dziedzinie medycyny paliatywnej, chorzy uzyskali w Polsce łatwą dostępność do słabych i silnych opioidów, z reguły nieodpłatnych. 78 oddziałów opieki stacjonarnej i 180 zespołów domowej opieki paliatywnej/hospicyjnej ofiaruje cierpiącym chorym ulgę w bólu i pomoc w cierpieniu. Szereg ośrodków akademickich oraz czołowych niezwiązanych z uczelniami wyższymi jednostek upoważnionych do specjalizowania w zakresie medycyny paliatywnej, prowadzi szkolenie studentów i edukację podyplo-

mową w zakresie leczenia bólu i opieki nad chorym w medycynie paliatywnej. Mimo udogodnień w dostępności do leków przeciwbólowych oraz rozwoju edukacji, leczenie bólu nadal stanowi istotny problem zarówno w szpitalu jak i lecznictwie otwartym, a jednym z jego powodów jest opiofobia.

Przewycięzaniu przeszkód w leczeniu bólu nowotworowego poświęcono Tydzień Walki z Bólem Nowotworowym. Akcja ta była zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej, Krajowego Konsultanta w dziedzinie medycyny paliatywnej oraz firmę Janssen Cilag. Cierpiącym chorym i ich rodzinom zaofiarowano całodzienny dostęp do bezpłatnej infolinii oraz informację w środkach masowego przekazu, co umożliwiło uzyskanie natychmiastowej pomocy w cierpieniu. Dzięki kontaktowi z infolinią ok. 4700 chorych z bólem w tym 3000 chorych z bólem nowotworowym mogło skorzystać bezpłatnie ze specjalistycznej pomocy ofiarowanej przez 119 Poradni Opieki Paliatywnej i Leczenia Bólu. Podczas akcji posługiwano się hasłem Amerykańskiego Towarzystwa Bólowego – „Ból piątym parametrem życiowym”. Listopadowa akcja stanowiła włączenie się do ogólnopolskiego programu na lata 2000–2002 propagowanego przez Organizację Zdrowia pod hasłem: Opieka paliatywna i leczenie bólu nowotworowego – priorytetami polityki zdrowotnej państwa.

Słowa kluczowe: Ból nowotworowy; Edukacja; Infolinia; Opieka paliatywna; Opiofobia; Silne opioidy